

Henseende —, at disse Møder kunde være paa deres Plads for at vise, at vi her med Glæde vilde tage mod Flensborg og med Glæde saa, at de Danske dernede rørte paa sig og ønskede at komme hjem til Danmark, og jeg tror, at de Følelser, der besjælede Deltagerne i disse Møder, var fælles for alle Samfundsklasser herhjemme. Jeg tror, at de rakte lige saa godt til Arbejderne som til dem, der er i Spidsen, dem, der sidder højt paa Straa, som man siger herhjemme; der er jo ikke mange Familier i vort Land, uden at de har haft Slægt, der har ofret Liv og Blod i de sønderjydske Kampe. Vi fandt derfor disse Møder naturlige. Men da Afstemningen var forbi, fandt vi det ikke rimeligt at holde Møder, thi saa laa Sagen i Kommissionens Haand først og fremmest og siden i de allierede Magters Haand, naar Kommissionen har afgivet sin Beretning og indgivet sin Indstilling til det store Raad. Da der her i Byen blev holdt Møder af de slesvigske Foreninger, og man talte med mig derom, fraraadede jeg derfor disse Foreninger at holde Møder. Man sagde, at nu havde man bekendtgjort dem, det kunde man ikke komme bort fra, og saa fremdeles. Men da man saa nogle Dage efter fra de to politiske Partiers Side, som støttede Ministeriet Zahle, ogsaa vilde holde Møder, fandt jeg det højst urimeligt, og saa meget mere urimeligt, som vi nogle Dage i Forvejen, nemlig den 12. Marts, enstemmigt i begge Rigsdagens Ting havde vedtaget en Udtalelse, der gik ud paa, at vi ventede, at Kommissionen vilde træffe en retfærdig Afgørelse med Hensyn til Danmarks Sydgrænse, og at vi med Glæde kunde tage derimod. Naar man ved det, var det besynderligt, at de to Partier, ja, flere Ministre tog ud for at protestere og for at udtale sig imod den Bevægelse, som var kommet fra de slesvigske Foreninger, og ogsaa delvis imod, hvad vi havde vedtaget herinde. Vi kan ikke andet end bebrejde det daværende Ministerium og dets Partier, at de er optraadt paa den Maade i denne Sag.

Nu ligger Stillingen jo saaledes, at Kommissionen snart skal gøre sin Indstilling — jeg ved ikke naar — og afgive sin Beretning til Paris; og Indstillingen skal jo ifølge Fredstraktaten have Afstemningen som Grundlag, men med Hensyntagen til økonomiske og geografiske Forhold. Jeg nærer ingen Tvivl om, at Kommissionen ogsaa vil gøre sin Indstilling paa det Grundlag, som Fredstraktaten har angivet, og dette er

min personlige Tro, som jeg netop har udtalt ved den Lejlighed, da det ærede Medlem fra Kalundborg (Rode) var til Stede oppe paa Amalienborg, saa han er aldeles ikke ukendt med min Stilling, han ved klar Besked, det er ikke noget taaget Svar, jeg har givet. Det er min Tro, at Kommissionen ikke indstiller, at Flensborg skal til Danmark. Afstemningen var jo for mange, den var i alt Fald for mig, en Skuffelse, ikke just saa meget for Flensborgs Vedkommende som for Landkommunernes Vedkommende deromkring. Naar man vil se fuldkomment objektivt paa Afstemningen, maa man sige, at i Flensborg var dens Resultat for Danmark egentlig rigtig godt i Forhold til, hvorledes Afstemningerne ved Valgene dernede tidligere er faldet ud, og navnlig naar man henser til, at ifølge alle samstemmende Beretninger fandt Afstemningen Sted paa en saadan Maade, at det ikke kan siges at have været en fri Afstemning, saaledes som der var lovet.

Det er altsaa, som sagt, min Tro, at Danmark ikke vil faa Flensborg tilkendt. Hvad saa? Skal vi saa lægge Hænderne i Skødet og sige: Ja, saa maa 2den Zone med de Danske dernede sejle sin egen Sø! Saa vil de være voldgivne det preussiske Herredømme — og hvorledes det er beskaftet, ved vi dog vel alle. Det har jo været det tyske Folks store Ulykke, at det navnlig siden 1870 i Skolerne og paa enhver Maade er opdraget til at tro, at det er Guds udvalgte Folk, som Gud skal bruge til at rense Verden med, og derfor mener de, at de har Ret til at behandle andre Folk ganske efter deres eget Tykke og uden at tage Hensyn til andre Folks særlige Ejendommeligheder. Det mener de, de har Ret til, fordi de er saa fuldkomment overbeviste om, at den Kultur, de har at byde andre Folk og eventuelt at paatvinge dem, er den højeste Lykke og det bedste, der gives i Verden, og denne Kultur har Gud givet dem Ret til at paatvinge andre Folk. Preussen er jo i særlig Grad gaaet i Spidsen i denne Henseende. Det tyske Folk er i Virkeligheden et Folk med store Kræfter, med store Fremtidsmuligheder, et ejendommeligt og dygtigt Folk, og det vil ogsaa en Gang komme ud af den falske Tro, det her har været hildet i i mere end en Menneskealder. Men det kan blive en meget haard Kur, der skal til, for at det tyske Folk kan komme ud af denne Tro, det er en frygtelig Ulykke, der har ramt Tyskerne ved dette